

(L. Christianen) vilde begge, at Staten skulde dække Udgifterne til Sindsygehospitalet og Fattighuse. Nu er det — og det vil fremgaa af den Betragtning, jeg har anlagt — imidlertid sandsynligt, at Antallet af sindsyge og fattige ikke vil blive mindstet, fordi man bestatter Spiritus. Man har jo Erfaringer paa dette Omraade. I Norge gik Staten op med voksende Fart, og Forbruget er ganske vist for saa vidt dalet, men uden at man kan sige, at det har været til almindelig Opbyggelse for Moralen oppe i dette vort Broderland. Forbruget daledes, saa vidt jeg ved, fra $7\frac{1}{2}$ Million Liter Brændevin i 1849 til $6\frac{1}{2}$ Million Liter i 1894. Nu er det saaledes, at jo mere man begrænser Drifkeriet, jo mere man bestatter det, jo mere man søger at øve Tvang over for det, desto mere intensivet bliver det for dem, der virkelig ere Venner af de stærke Drikke, og desto mere ødelæggende bliver det for dem. Dette fremgaa og saa af, hvad der er udtalt i Kjøbenhavnste Blade angaaende Anholdelser for Drifkældighed i Christiania, idet det er fastslaaet, at der har været 5 Gange flere Anholdelser for Drukkenkab i denne By, end der har været i Kjøbenhavn. Altsaa, Antallet af drukne Mennesker er steget, og man har jo en vis Ret til at henseføre dette netop til den Omstændighed, at man har søgt at begrænse Drifkeriet, søgt at øve Tvang mod det; ellers vilde denne Stigning næppe være flet saa pludselig, som Tilfældet har været. Naar Drifkældigheden stiger paa dette Omraade, naar der bliver flere virkelig drukne Mennesker — selv om samtidig Forbruget bliver mindre for det samlede Antal Individuer — saa tror jeg ogsaa, at man tør paastaa, at dermed er Faren for Forbrydelser, Sindsyge og Fattigdom i mange, mange Tilfælde bleven større. Jeg vil nu dog meget nødtigt for mit Vedkommende være med til at praktisere en Ordning, hvorved man virkelig udsatte de enkelte Individuer for de her nævnte Farer. Selv om det ikke for mig staar som noget glædeligt, at Danmark er højt oppe i Spiritusforbruget pr. Individ, ser jeg dog hellere en mere almindelig Fordeling af Drifkeriet, end jeg ser Drifkeriet centraliseret, saaledes at man har et mere intensivet Drifkeri for et Mindretal af Mennesker. Dette rummer jo langt flere

Farer for dette Mindretal og kan ogsaa komme andre end dem selv til Skade, idet Drifkældigheden ofte giver sig Udslag, som medføre Fare for Liv og Lemmer og paa andre Maader for dem, som ere afhængige af disse drifkældige Mennesker. Vi kunne tage et andet Land for yderligere at illustrere dette. Jeg skal ikke her tage noget bestemt Partiorgan, som jeg kunde antages at staa særlig nær, men jeg vil tage et Blad, som maa antages at staa noget nærmere ved Sympatien for en Brændevinsstat, nemlig „Sors Amtstidende“. I August 1896 skrev en Korrespondent deri noget om Gøteborgsbyens forjættede Land. Herredet ville af en lille Artikel i Venstrebladet „Vendehjæl Tidende“, der er fremlagt paa vore Bladser, vide, at i Danmark er Forbruget pr. Individ 8,85 Liter Brændevin, i Sverige er det kun 4,15; altsaa, man staar i Sverige i Forbrug pr. Individ nede under Halvdelen af, hvad vi have her. Nu oplyser vedkommende Korrespondent, at Fylkeriet i Sverige synes at være en selftabelig Pligt i de Kredse, hvor han færdes; han havde lagt an paa at studere dette Forhold nøje og mente at kunne udtale, at Fylkeriet der er ganske anderledes almindeligt end herhjemme. Han anfører enkelte Eksempler, saaledes en Herremand, der havde drukket sin Gaard op. Deraf fremgaa, at man kan have nødlidende Ugrarer af andre Grunde end dem, man i Almindelighed fører i Marken; jeg skal imidlertid være ærlig nok til at sige, at man ogsaa kan have Arbejdere, der ere nødlidende, fordi de have omgaaedes letfjendigt med Spiritus. Jeg vil ikke altid være behagelig over for Arbejderne; hvis jeg paa et eller andet Omraade finder noget, hvor jeg tror, at de trænge til Belæring, og at man kan gavne dem ved at tale, vil jeg sige dem min Mening lige ud. Denne Herremand døde af Stræk for Socialisterne, det vil sige han døde af Delirium, — jeg kunde her maafe tilføje, at al Stræk for Socialismen vistnok er en Art af Delirium. Men det er ret karakteristisk, at netop denne Herremand, denne Overklassemand, døde af en Stræk af denne Art. Nu fortsætter Korrespondenten videre: Hvert andet Hjem her oppe kan fortælle sørgelige Historier om Drifkeriet; og han siger endvidere: Drifkældigheden er lige saa stor som Mang-